

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számítottak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Az iskolaév kezdetén.

Szeptember eleje nemcsak a tanulókra, de a szülőkre nézve is nagyon fontos időszak. A szülőkre nézve talán még nagyobb mértékben. Mert tulajdonképpen nem a 10—11 éves gyermek az, mely dönt a saját jövője felett, hanem a szülőknak jut az a nehéz feladat, hogy helyes irányban indítsák szülöttjük tovafejlődését.

Ennek a helyes iránynak a biztos megválasztása ugyyszólván lehetetlen. Olyan nagy intelligenciát igényel ez a szülők részéről, melylyel csak a legkritikább esetben találkozunk. Mert melyik, még a művelt osztályhoz tartozó atya is képes azt az ő 10 éves fiáról eldönteni, hogy annak a technikai szakra vagy például a theológiához van-e hivatottsága? De még azt sem mindig, hogy tudós pályára való-e vagy sem.

És ne gondoljuk, hogy itt a megfigyelő képességnek a felnőttekben való hiánya a döntő momentum. Az emberi természet titokzatossága képezi a fő nehézséget. Hány esetet tudunk, hogy a gyermek esze csak 15 éves korában nyílik meg, hány esetet, hogy egy az elemi iskolában kitűnő fiú később nem válik be ilyenek! Ki döntheti el azt előre, hogy az ő gyermekénél melyik eset forog fenn?

Ha a mondottakat jól meggondoljuk, be fogjuk látni, hogy mostani középiskolai szervezetünk, s különösen középiskoláink megkülönböztetése gymnasium, reáliskola és polgári iskola szerint mennyire elhibázott dolog. A kik ezt létesítették, lehettek jeles paedagogusok de semmi esetre sem voltak jó psychologusok. A legtöbb gondolkozó fő fel is ismeri a jövő nemzedékre való vészes következményeit az által, hogy az egyes középiskolai fajokat egymáshoz közelebb hozza. Az a reál- vagy polgári iskolai tanuló, a ki latint is tanul, féligmeddig már gymnazista; a mi görögptótlós növendékeinket pedig az ábrázoló mértan tanulása már némileg reáltanulókká teszi.

Hogy azonban ezen, az átmenetet megkönnyítő intézkedések sem elégitik ki az okosan gondolkozókat, mutatja Csáky Albin gróf terve, ki az egységes középiskola létesítése által igyekszik a szülőket azon kinos helyzetből kiszabadítani, melybe a középiskola fájának megválasztásakor okvetlenül jutnak.

De nemcsak a szülők iránti tekintet teszi szükségessé az egységes — vagy jobban egyféle — középiskola létesítését, hanem még inkább a tanulók s így jövő nemzedékünk jellemfejlésére. Ki tagadhatná, hiszen általános tapasztalat, hogy a gymnazista többnek tartja magát a reálistánál, ez pedig a polgári iskolai tanuló-nál? S nem találkozunk-e evvel a ferde gondolkozással akárhány elfogult szülőnél is? Az egyféle középiskolát már csak azért is létesítenünk kell, mert ez a demokratikus iránynak egyik nevezetes diadala lesz.

Egy, magában véve csekélynek látszó esemény, mely most indul Budapesten, fontos következményű lehet a mi tanügyi politikánkban. A kormány megengedte, hogy szeptember elejével megnyíljen egy leánygymnasium, melyben a latint az V. osztályban kezdik. Ha leánynövendékek ilyen előkészülettel képeseknek ítéltetnek a latinból is maturálni, a fiuk nem volnának képesek?

S evvel, t. i. a latinnak mily mértékben való tanításával tulajdonképpen el volna intézve az egyféle középiskola kérdésének legfőbb nehézsége. Más már nem kellene hozzá, mint megbarátkozni avval a gondolattal, hogy a régihez visszatérve a négy alsó osztályban újra befejezett ismeretet nyujtsunk a növendékeknek, melynek megszerzése képesítene nemcsak egyes felsőbb ipari, kereskedelmi, földmívelési szakiskolák látogatására, hanem egyes alsóbb hivatalok elnyerésére is.

TÁRCZA.

Granadai románcz.

Al Manzor, a nagy kalifa
Pálmák, agavék hűsében
Együtt mulat Mogirával,
Barátja s hadvezérével.

A Sierán már lesétált
Alkonyatnak kék árnyéka;
A virágok lecsukódtak
Reszketve kék s szerelemtől.

„Mond csak, — szóla nagy szakálát
Megersmitva hős Al Manzor, —
Mit tartasz a földi üdvörlől,
Van-e igaz szerelem?”

„Én uram nyelvemre venni
Nem tudom és soh'se tudtam,
Csak szememből láthatod meg,
Hogy én minek érzem.

Azt hiszem, hogy mindent máskép
Kaphattunk apánk, anyánktól,
De ez érzés változhatlan,
Önfeledt, mély és örök.

Én csak érzem; néma ajkam
Semmi titkot el nem árul,
Mint a sir; de annyi titkot
Rejtnek én is, mint a sir!”

Igy szólt ő, de hangja elfúlt, —
Mi ez? — Al Manzor kiállt.
Pálmák közül hő epedve
Felcsendült egy női hang.

„Nincsen éjjel nyugovásom,
Mindenütt csak téged látlak:

Karjaimat ki-kitárom —
És közötté nem találak.

Párnám esőkkel fürösztöm,
Ajkad selymét érzem;
Melléd vonz az édes ösztön,
Melléd — és nem vagy velem.

Oh! ha boldogságtól telve
Karjaidba rohanhatnék,
És kebleden üdvötelve
Szívem rajtad nyugodhatnék!*

Rezg a dal az esti légben,
Lágyan, halkan, szenvedélylyel,
De Al Manzor mást is hall itt,
Szemében zöld láng lobog.

Rezg a dal; a bús Mogira
Egyszerre megistenül csak;
Hárját vesz és mélyen, lágyan
Aisának így felel.

„Hogyha tudtam volna egykor
Bűvös rózsá, hogy szeretsz te,
Kelet kincs házána ékét
Fűztem volna szép fejedre.

Aldeberán messzi csillag,
Fénye lángol két szemedbe',
Elhoztam voln' harmadiknak,
Ha csak sejtem, hogy szeretsz te!”

„Elhallgass pornak szülötte,
Hangulatom bábja te,
Ne illesd az orkán keblét,
Mert rád gyilkos hőt lövel.

A megörült szenvedélynek
Karja örvényekbe ránt;

* A költemény meséje és e versszak P. „Szathmári Művelődés történetéből” való Szerző.

Az én féltő haragomnak
Telhetetlen torka az!

Sohse hozz te kincset, éket,
Álmos fényű csillagot:
Aisanak mind csekély lesz,
Van még drágább áldozat.

Élted az! — A damaszkszi
Kevély penge már röptül,
Hanem síró szárnyalását
Megakasztja egy sikoly.

„Óh! ne őt, ne! engem öl meg,
Szolgád, rabnód én vagyok:
Egy csábító lidércz lángért
Ne olt ki egy csillagot.

Itt ver szívem, ide sujtsál,
Ez bűnös, ez szeretett;
Ezt megölve megölted már
Azt a másik életet.

Ő kegyel, én őt imádom,
Lelkünk egymásért hevül;
Mond mit érne napom éjem
Drága lénye, ő nélkül?!”

Aisa így, — hős Al Manzor
Elejti a nyers aczélt,
Elfordul és bő köpenyét
Arca elé huzza fel.

„Hagyd a térdeplést, felállhatsz, —
Egy máséi legyetek,
Az a szív . . .” de, itt elfojták
Aláömlő könnyei.

Zivuska Jenő.

Ha majd elérkezett ezen középiskola ideje, a szülők is könnyebb szívvel s nyugodtabb lelkiülettel fogják várni szeptember elsejének be-
K. köszöntését.

A tanácsi nyilatkozatra.

Lapunknak augusztus 6-iki számában „A városi hűsfogyasztási pótadó” cím alatt egy cikk jelent meg, melyben különösen volt hangsúlyozva, hogy a városi jövedelmek bérbeadásánál eddig alkalmazott rendszer posványos és rothadt és hogy e rendszernek minden gyökérszálát kiméletlenül ki kellene irtani. Egyszer-
mind e cikkben az is ki volt emelve, hogy ha folyton jajgatunk szegénységünkön, akkor a jövedelmi forrásoknál elérhető többletet félre dobni-könnyelműség.

E megjelent cikk folytán Sztankay Ferencz törv. hat. biz. tag. a múlt hó 11-én tartott közgyűlésen felszólalt, mely interpellációjára polgármesterünk nyom-
ban válaszolt és erélyes hangon visszautasított minden gyanusítást. A közgyűlésnek eme momentumát augusztus 13-iki számunkban közölt közgyűlési tudósításban mi is kiemeltük és így polgármesterünknek e tárgyban adott felvilágosítását t. olvasóink tudomására hoztuk.

Most, majdnem egy hónap múlva, a „Selmeczbányai Híradó” 36-iki számának hivatalos részében a tanács jónak látta egy nyilatkozatot közzé tenni. Erre a nyilatkozatra, őszintén megmondva, absolute nem reflektálnánk, mert egyrészt tisztán a közgyűlési jegyzőkönyv kivonata, melyet augusztus 13-iki számunkban mi is közöltünk, másrészt pedig oly siralmas hangon van megírva, hogy mi egy tanácsi nyilatkozattól sokkal többet vártunk volna, ha már e tárgyban jónak látta nyilatkozni, — de mégis reflektálnunk kell e különös nyilatkozatra azért, mert szinte fenyegetőleg van az mondva benne, hogy a tanács a „Selmeczbányai Hetilap” idei 32-számában gyanúsító támadásnak volt kitéve, mivel szemben jelenben még más-nemű elégtételt szerezni nem óhajt, minthogy közzéteszi a közgyűlési jegyzőkönyv hiteles kivonatát.

No már ilyenmű fenyegetés félelktől egy csöppet sem tartunk és ajánljuk a tanács becses figyelmébe, hogy az elégtétel adásnak más útját válassza, ha egyáltalán elégtételre szüksége van, nem pedig az ilyen utat.

Dehát beszéljünk higgadtan. Lapunk a tanács által inkriminált cikkben, magát a tanácsot semmivel sem gyanúsította, csak azt fejtette ki és tendenciája oda vergált, hogy a városi közjövödelmek bérbeadása nyilvános árverésen történjék és hogy azon rendszer, mely a regál kezelés átadásakor is alkalmaztatott, posványos, mert minden kétséget kizárólag áll az, hogy az e fajta városi jövedelmeket fokozni lehetne helyesebb bérleti rendszer alkalmazása, vagy saját kezelésbe vevés által.

Utazás Egyiptomba.

Irtá: Vitális István.

XXI.

A szállóban nem volt már hely s e miatt a Niluson horganyozó Sethi hajón szállásoltak el bennünket. Előbb zúgolóndtunk is e miatt, pedig egyáltalában nem volt mint a szállóban, a kilátás meg páratlanul szép: volt, volt okunk erre: a lakás csak olyan kényelmes ha kelet felé fordulunk, tekintetünk Asszuan legszebb házsorán s a Nilus partján hemzsegő tarka néptöme-
gen akad meg, ha meg nyugatra fordulunk, látjuk a Nilus örvénylő vizét a mint zúgva török meg a medrében rejtőzködő gránit tömbökön, — ezen túl a kedves fekvésű Elefantine szigetét karcsú pálmáival s azon is túl a parti hegység éles gerinczét.

A Nilus partján hemzsegő, sötétszínű benszülőttek felé fordul elsőben is az érdeklődésünk. A hajó-lakást elhagyván, pár pillanat alatt közöttük járkálunk mi is. Asszuan határszéli város: innen a legrégebb kultur állam, túl a legsötétebb Afrika, nemcsoda tehát, ha e helyen testben és lélekben annyira különböző emberek kerülnek össze, s hogy mégis a sötét race van itt a túlsúlyban, az csak természetes. Valóban a fekete-barna színnek minden árnyalata képviselve van itt. A már ismerős barnabőrű arab, felláh és beduin emberek helyett a feketebőrű nubiai néger néptörzsek képviselőire irányul most a figyelmünk. Ezek között is a bisárik a legszembeütőbbek, a kiket a fejük tetején ágaskodó hajbóbitáról az első pillantásra felismerhetünk. Sötét-barna arcukat nem ékteleníti kiszögellő arczosont, csillogó szempárjuk és vakító fehér fogsoruk meg határozottan szép. Arczuk szépségét emelni van hivatva a halántékuk táján levő 3—4 beforrt vágás is. Tetoválás különben testük más részén is előfordul s látható is, mert testüket nem igen takargatják az idegek kíváncsi tekintete elől: az egész ruházatjuk egy hosszú, de keskeny fehér vászonlepedő, a melyet a vállakon keresztben átvette a törzsükre erősítenek.

A néger hölgyeknek a fül felső karimájába és az

Azt hisszük, hogy kézzelfoghatóbb argumentumot ennél fel nem hozhatunk, mintha rá mutatunk azon elvitázhatatlan körülményre, hogy a bérlő urak mind jobban gazdagodnak, a város maga pedig mind mélyebben szegényedik.

A tanácsot tehát mi semmivel sem gyanúsítottuk és ahhoz okunk absolute nincs is, sőt nyiltan kimondjuk, hogy sajnáljuk, hogy e félreértési incidens előfordult. Lapunk csak a rendszert tartotta jónak megtámadni és ez álláspontját jelenleg is helyesnek tartja, a tanácsot mint erkölcsi testületet, vagy pláne annak egyes tagjait megtámadni eszünk ágában sem volt.

Hiszen épen mi voltunk azok, kik fönnen hangoztattuk többszörösen, hogy városunk vezetése oly kezekbe van letéve, melyekben minden egyes lakos jó lélekkel bele nyugodhatik! Miként tétélezhető fel tehát az, hogy mi a tanácsot gyanúsítani akartuk volna?

Rövid kijelentésünk e tárgyban a következő:

1. Semmiféle elégtétel szerzési módtól vissza nem riadunk és az ilyféle fenyegetődzésektől egy máknýt sem tartunk; inkább figyelmébe ajánljuk a tanácsnak azt a körülményt, hogy végre-valahára jöjjön annak tudatára, hogy létezik még független sajtó is, mely semmiféle hivatalos befolyások alatt nem áll és a mely, mit jónak lát, ki is mond szívesen engedve tért a tisztességes hangon irt czáfolatnak.

2. Az inkriminált cikknek minden sorát szóról-szóra föntartjuk és újból határozottan állítjuk, hogy a városi adó jövedelmek bérbeadása körül eddig követett rendszer posványos, nem helyes, a város érdekeivel ellentétben áll és a város anyagi oldalát nagyban megkárosítja.

Egyben kijelentjük, hogy ilyenmű hivatalos nyilatkozatokra, ha azok e tárgyban még megjelenének, reflektálni többet nem fogunk.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Hüttl József ministeri tanácsos és bányaigazgató hivatalos utjából ma érkezik vissza. — Sztinyai József polgármester, Händl Vilmos főesperes, Krausz Géza városi erdőmester és az erdészeti kongresszushoz Budapestre utazott erdész akad. tanárok visszaérkeztek. — Podhragya Pál prépost-plebános, Lytassy János és Sandrik József plebánosok Tátra-Füredről visszaérkeztek. — Kostyensky Adolf kir. számtanácsos, szabadságoltatása ideje letelven, a számvevőség vezetését ismét átvette. — Dr. Goldstücker Márk ügyvéd Trencsén-Teplitzből visszaérkezett.

— **Eljegyzés.** Zsolnay Vilmos m. k. statisztikai hivatali főtitkár eljegyezte Gretzmacher Ilona kisaszonyt, Gretzmacher Gyula kir. főbányatanácsos akad. tanár kedves leányát.

orr czimpájába erősített karikái szokatlan elhelyezésük miatt szintén megleptek.

Az európaiak közül az angolok vannak itt a legszámosabban. Jóformán kizárólag ők foglalták el a „The Assouan Hotel” 200 szobáját s ők foglalják el bizonyáramaholnap egész Egyiptomot. Hiszen Egyiptom kapuját Alexandriánál két angol ezred őrzi, a kahirai citadellában pedig huszonnegy angol ágyú inti a khedivét, hogy az angol főkonzulnak az ország hadügyére és pénzügyére vonatkozó tanácsait el kell fogadnia, sőt az itt állomásozó szudáni katonaságot is angol tisztek vezényelik. Épen velünk érkezett meg a Niluson a csapatszemlére kiküldött angol ezredes, a kinek a tisztelére a szudáni ezred zenekara monstre hangversenyt rendezett a szálló kertjében. 42 jól megtermett, szálás feketéből állott a zenekar; köztük 18 dobos s a többinek egyik része fuvalás, a másik része trombitás. Kék uniformisban voltak s a dobosok mellét a vállon átvett párduczbor takarta. Fekete arcukról le is lehetett olvasni erre a szép uniformisra való büszkeségüket. Nem kisebb büszkeséggel és önérettel adták elő körbe állva a betanult zenedarabokat. A taktus szigorú betartásával előadott zenedarabok nem bántották ugyan az európai ember fülét sem, de hát az egyhangú melódia nem sok élvezetet nyújtott; annál kacagatóbb volt a dobverőkkel kifejtett sajtászerű gesztikuláció és a pauzákban a szó-davizespalaczkok dugóival való durrogatás. A megtisztelt angol ezredes t. i. szódavizzel és cigarettával vendégelte meg a néger zenészeket.

A hangverseny végeztével a zenekar katonás rendben elvonult, mi pedig a városban járkáltunk a mig be nem sötétedett.

Másnap — január 26-án — a híres asszuáni köfjejtöket, a kedves fekvésű Filé szigetét és a Nilus első vizesését néztük meg. Mind a három látványosság a mellett, hogy páratlan a maga nemében, egyszermind rendkívül szép is.

Az Assuan Hotel terén számárhátra ülve tréfára hajló hangulatban szamaragoltunk ki az asszuáni

— **Halálozás.** Chvála Adolf szabómester és cseledezőintézet tulajdonosa e hó 29-én meghalt és mult hétfőn lett eltemetve. Temetésén a többek között egy csapat tűzoltó is megjelent Turánszky Béla vezetése alatt, a mi igen szép cselekedet volt, mert a boldogult egykor sok éven keresztül buzgó és kitartó tagja volt az önkéntes tűzoltóságnak.

— **Szép ajándék az anyakönyvi hivatal részére.** Joerges Ágost könyvkereskedő és nyomda tulajdonos első fia születésének anyakönyvezése alkalmából Krausz Kálmán anyakönyvvezetőnek két szép ezüst gyertyatartót küldött. Az anyakönyvvezető e gyertyatartókat az anyakönyvi hivatal helyiségében ennek díszítésére helyezte el, hol azok ünnepélyesebb aktusoknál fognak használni.

— **Nemes cselekedet.** Dr. Tóth Imre bányakerületi főorvos, ki nemes emberbaráti szeretetének már oly sok esetben adta tanujelét, most ismét kieszközölte két árvagyermek elhelyezését. Az egyik Kiszela Géza béalabányai lakos, ki a balaton-füredi Erzsébet-szeretetházba vétetett fel, a másik özv. Molnárné unokahuga, ki a budapesti gazdasszonyok árvaházába megy. A két gyermeket Kovács József polgármesteri huszár fogja kísérni Budapestre s illetve Balaton-Füredre. Mindhárman vasuti szabadjeggyel utaznak.

— **Erdészeti akadémiánk elhelyezése** szintén tárgyát képezte az erdészeti kongresszusnak és felette sajnós, hogy a nagy gyűlés elfogadta Horváth főerdőtanácsos javaslatát főbb elveiben, melyek egy külön erdészeti egyetemi nivón álló tanintézetet kívánnak még pedig nem városunkban, hanem vagy a fővárosban vagy Besztercebányán. E kérdést nem régebben egyik vezércikkünkben mi is tárgyaltuk és ahhoz képest most is állítjuk, hogy legcélszerűbb volna akadémiánkat a kultuszminister kormányzata alá helyezni és a két főszak között a teljes paritást inauguralni. Ez esetben nem agítálnának némely illetékes körök az erdészeti akadémia elhelyezése érdekében.

— **Árvaszéki ügyek.** Egy hosszú panasos levelet kaptunk, a melyben a mi árvaszéki ügyeink körüli eljárás nincsen épen nagyon kidicsérve, sőt ellenkezőleg az állítatik benne, hogy vannak hagyatéki ügyek, melyek egy, de sőt 2 év óta sincsenek elintézve. Nem tudjuk mennyiben áll a dolog s így ezt most csak röviden érintjük és csak alapos információ beszerzése után fogunk a panasos levéllel érdemlegesen foglalkozni.

— **Örült az Ó-váron.** Már több hó óta öríznek az Ó-váron egy Paulusz nevű steffultói illetőségű örültet, ki az utóbbi időben oly ordítást visz véghez, hogy a lakosság megbotránczik azon. Kívánatos volna az örültet alkalmasabb helyre szállítani.

— **Rendőri hírek.** Gyanus halálozás cím alatt közöltük a mult számunkban, hogy Ernek József Károly-aknai vájár gyanus körülmények közt meghalt.

kőfjejtökhöz. Szakértőt és laikust egyaránt meglepő látvány tárult itt a szemünk elé: az a hely t. i. a hol az ősi egyiptomiak az örökkétartóságra számított épületeikhez a szilárdabb anyagot, a rózsagránitot fejtették. Olyan ez a külféjtés, mintha csak tegnap hagyták volna abba a munkát, hiszen félig elválasztott építő kövek hevernek ott, a melyeken a kőfaragó szerszámjának a nyoma is látszik még. Különösen egy obeliszk vont a magára az érdeklődésünket. A csaknem vízszintes sziklapadon ki van már mérve az obeliszk formája, az elülső oldallapja teljesen kész, a lesimitott felső lapján pedig egyenes vonalban egymásután következő furólyukakat látunk, sőt egy darabon a furólyukak közeinek áttörésével készített repesztési barázda is van. Hogy e barázdák mentén miképpen sikerült ilyen óriási méretű kőlapokat lefejtetniök, nem tudjuk, de valószínű, hogy a vizes éknek és a tűz erejének nagy szerepe volt ebben a munkában. De nemcsak a köfjejtés módja lepelt meg, hanem maga a köfjejtés anyaga, a rózsagránit is. Azok közül az ásványzemcsék közül, a melyeknek a társaságából áll ez a szép kőzet, a földpát a vezérszerep a nagyszerep, a szint és a fénypompát tekintve egyaránt. És ez az ásványtársaság mégis annyira összetart, hogy az évezredekkel ez előtt kisimitott köteste ma is ép, az elmálásnak alig mutatja valamelyes nyomát.

Gömbös-héjás elválású gránittömbök között, szorongó keskeny homokos úton szamaragoltunk tovább Filé szigete felé. Jobbról-balról valóságos kővárakat épített a természet keze, merész szabású sziklatornyokkal. Annál meglepőbb és érthetlenebb azután, hogy e mellett a hegyi út mellett vályogtéglaából készült falat látunk, a melyet állítólag a rómaiak építették a vitéz nomád törzsek beütései ellen.

Jó sokáig haladtunk e csodálatos sziklavölgyben s a fejünk felett haladó Nap erősen érezte velünk, hogy nem messze vagyunk már a Ráktérítőtől.

(Folyt. köv.)

A megejtett bonczolásból minden kétséget kizáró módon kitűnt, hogy az illető agyverébőség következtében beállott agyhűtésben halt meg. — Takonykór. Mult csütörtökön Zlinszky András selmeczbányai bérkocsi tulajdonos bejelentette, hogy egyik lova gyanus tünetek között megbetegedett. Másnap az állatorvos konstatálta, hogy a ló takonykórban szenved s azonnal intézkedett, hogy az ipolysági állami állatorvos erről értesítették. Az állami állatorvos mult hetfőn ide is érkezett, a lovat lebunkóztatta és bonczolása után rajta az idült takonykórt konstatálta. Erre Zlinszky András összes lovai (18 db.) zár alá vétettek és most a mallein kezelés alatt állanak, mely szer tudvavelevőleg azonnal reagál, ha a ló a takonykórság bacillusaival inficiálva van. A lebunkóztott ló a zólyomi vásáron július havában lett megvéve és csak néhány nap előtt ment át Zlinszky András tulajdonába.

Különfélék.

— **A helybeli ev. lyceumon a növendékek beiratása** aug. 31-én vette kezdetét s a mai nappal (csütörtök) véget ér. Az osztályjavító vizsgálatok már szinte lefolytak. Szeptember 7-én lesznek a javító érettségi vizsgálatok, melyekre nemcsak a lyceumnak volt növendékei, hanem a pozsonyi ev. főgymnásium javításra utasított tanulói is ide érkeznek. A mióta t. i. a honti esperesség a dunáninneni ág. hit. ev. egyház kerületbe osztatott, ennek a két főgymnásiumában tartatnak felváltva a javító érettségi vizsgálatok. Az elnökséggel ez alkalomra Baltik Frigyes püspök ur, Soltz Vilmos főbányatanácsos, kerületi iskolai tanácsos urat bizta meg. A kormányt most is, mint júniusban, Vámosy Mihály budapesti ev. ref. gymnásiumi igazgató ur képviseli. A javítókkal együtt két tanuló teljes érettségi vizsgálatot tesz.

— **A páli szent Vinczéről** nevezett irgalmas nővéreknek a beiratás folyó hó 1-én vette kezdetét s 9-éig bezárólag tart. Az elemi iskolák ez éven is a kincstár-házában, a polgári iskolák az Eckert-féle házban lesznek elhelyezve; az ovoda szintén ott.

— **Ama bizonyos árokról.** A Vigadó mellett a Fizély-kert felé vezető piszkos, bűzös árokról lapunkban mar többször megemlékeztünk s ennek annyiban volt is némi foganatja, hogy a törv. hat. bizottság elrendelte ezen ároknak beboltozását. Hallgatva vártuk tehát e munka megkezdését . . . de mindaddig hasztalanul. Végre is igen illetékes helyhez fordultunk megtudandók, hogy mi akadályozza e munka keresztül vitelét. Ekkor megtudtuk, hogy a beboltozás terve, költségvetése tökéletesen elkészült, de a munka nem kezdhető meg, mert . . . nincs pénz. A város ugyanis e célra a szükségelt költséggel nem rendelkezik. — Hát minálunk minden csak papiroson készül és csak terv marad?

— **Azt a gödröt,** melyet a legutóbbi zivatar s

Selmeczbanya történetéből.

(Történelmi vázlat egy német nyelvű, mult századbeli kézirat felhasználásával.)

XII.

Kénytelenek vagyunk a Selmeczbanyát ért különféle események felsorolásával kissé szünetelni, hogy néhány sort azon ós-iparágak szenteljünk, melyet bátran Selmeczbanya anyjának nevezhetünk: a bányászaton.

Tudjuk, hogy a mai Magyarország területén már a rómaiak korában is számos bánya volt, melyek nyomait sok helyen maig is láthatni. Tekintve azt, mily egyszerű eszközök állottak a rómaiak rendelkezésére, elgondolhatjuk, mily egészen más volt a fejtési mód is, mint jelenleg. Ék és kalapács (cuneus és malleus), a csákány és feszítő rud voltak azon szerszámok, melyekkel a föld méhétől kieroszakolták kincseit. Világos, hogy ez okból leginkább a külszinen való fejtést gyakorolták, de nem riadtak vissza az aknák és tárnák törésétől sem. Hogy mily fáradságos volt az akkori bányaművelés, abból is láthatjuk, hogy a kevésbé berendezett bányáknál az érczeknek és törecsnek a külszínre való szállítását akként eszközölték, hogy sorban tovább és fölfelé kézről kézre adták a kiszállítandó anyaggal telt edényeket. Hogy mily küzdelmes volt akkor a bányászok egyik legnagyobb ellenségének, a víznek legyőzése, akkor érthetjük meg, ha olvassuk, hogy tömlőkkel, vízemelő kerékek igekezték szabadulni a munkájukat gátló ez ellenségtől. Sőt még légvezető tárnák is voltak a mélyebb bányáknál. A római birodalom bukásától a honfoglalásig terjedő időben főleg a markomannok és quadok voltak azok, kik mostani hazánkban a bányaműveléssel foglalkoztak.

A honfoglaló magyarok így már sok művelésben levő bányát találtak. De az iránt sem igen lehet kétségünk, hogy a régi magyarok nem csak hogy ismerték, de gyakorolták is a bányaművelést, bár ennek módjáról, a vezérek korában, semmi adatunk sincsen. Csak később, a XIII. században akadunk a hazai bá-

ilyetve vizár szakított ott a főispáni lak sarkán, talán nem ártana már egyszer befődni; mert hiszen már néhány hét óta diszlik az ott, akadályozza a járdán való közlekedést és ha elkerítése folytán veszélyt nem is okozhat, mégis a szabad közlekedés szempontjából már egyszer beboltozandó volna. Ugyanez áll a plébánia mellett lévő gödrre vonatkozólag is.

— **Tönkretett termés.** A sok vihar és esőzés városunk egész környékén nemcsak nagy kárt okozott hanem ugyszólván az egész termést tönkre tette. A gabona neműeken kívül, melyeket ép learatásuk után ért a sok esőzés, a burgonyában okozott óriási kárt, a mennyiben a legtöbb helyen a bő és jó termést ígéro burgonya elrothadt.

— **Német szövegű váltó őrlapok.** Nem tudjuk hogy honnét, honnét nem, elég az hozzá, hogy városunkban utóbbi időben alig lehet már magyar szövegű váltó őrlapot kapni és majdnem csupa német szövegű váltó őrlap lett forgalomba hozva. Ha egy kereskedő német nyelvű számlát mer mi nálunk bemutatni, biztosan nagy hűhót csapnak és az illetőt germanizálással vádolják. Hát mit szólunk akkor a magyar államról, a mely jónak látja a német nyelvű váltó őrlapokat ily nagy mennyiségben, saját országunkban forgalomba hozni. Még csak arra az egyre vagyunk kíváncsiak, vajjon Ausztriában vannak-e magyar szövegű váltó őrlapok és ha vannak, oly nagy mennyiségben fordulnak-e elő, mint minálunk a német szövegűek.

— **Az ezüst hareza az arannyal.** Jelentékeny mozgalom forr jelenleg Amerikában, mely még az elnök választására is kihat, a mennyiben oly elnökök akarnak, ki a szabad ezüstverésnek feltétlen híve s mely mozgalom ha eléri célját, nem csak általán Európa, de Magyarországra is ki fog hatni, s bennünket selmeczikeket is közelebből érdekel. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a 24 grammi súlyú ezüstből vert dollár egyenértékű legyen az 1.5 grammot nyomó aranydollárral. Akármilyen legyen itt a titkolt mellékes cél, nyilvánvaló az, hogy e törekvés határozott támadás az arany ellen. Ha e mozgalom, melynek élén tekintélyes és befolyásos emberek állanak, csak ugyan eléri azt, a mit feladatul kitűzött, az arany értékének csökkenését, egyszerű következtetés utján előre láthatjuk, hogy az arany, mint kizárólagos egyeduralmat egyelőre vesztett fém, megkezdvi vándorlását Európa felé, s hogy viszont az ezüst Amerikába fog özönlenni. Hogy mily örvendetes, a bányüzemet nálunk hatalmasan fellendítő esemény volna az, ha az amerikai urak keresztülvinnék említett szándékukat, azt bizonygatnunk talán fölösleges is, és így hát mi is itt a távolban a „szabad ezüstverés“ pártjához tartozóknak valljuk magunkat és szívből kiáltjuk: éljen az ezüst dollár!

— **Lövészet.** Az augusztus 30-án tartott lövészetben, mely alkalommal Ochtendung Ignác volt díjadó, 488 lövéssel 550 köregegy találatot; 2 szög-lövést és 12 négyest kell feljegyeznünk. Az első díjat szöglövésre Seidel Agoston nyerte el, ki ezenkívül még egy szöget és 6 négyest lött. A második díjat maga a díjadó Ochtendung Ignác nyerte; ezenkívül Frieber Ferenc 3, Fiedler Gyula 1 és Dessewffy Aurél 1 négyest lött. Jövő vasárnap valószínűleg nem lesz itt lövészet, mert a körmőczbányai millennium-főlövészetre rándul ki a tagok nagy része.

nyászat fejlődésére vonatkozó feljegyzésekre. Ezek szerint a Garam bal bartján levő terület volt a bányászaton tekintetében a legjelentékenyebb, s az első helyet Selmeczbanya foglalta el.

A bányaműveléssel karöltve jár a kohászat, mint az másként nem is képzelhető. De mint a bányászatonál, úgy a kohászatnál is sűrű homály borítja a régi idöket. Hogy a 14-ik században már léteztek kohók, annak bizonyossága az, hogy 1397-ben említés van róla téve, hogy minden bányaművelőnek lehetett saját kohója, de a nyert aranyat és ezüstöt a körmőczzi pénzverőnél volt köteles beváltani.

A pénzverést akkoriban még igen kezdetleges módon eszközölték. A fémlemezt négyszögű darabokra vágták, s ily négyszögű darabon kalapáccsal verték ki az érmét, s csak ez után vágák kerekre ollóval a pénzdarabot. Róbert Károlynak az új pénzek veretését szabályozó Temesváron 1323 január 6-án kelt rendeletében 5 kamaragrófságról van említés téve, melyek főhatósága alá tartoztak a pénzverdek is Esztergomban, Aradon, Körmőczbányán, Nagy-Bányán Nagy-Szebenben, Pécs- Zágrábban. Idővel Körmőczbánya került első helyre, mely állását maig is fenntartotta.

Hogy az akkori bérezésekről némi fogalmat adjunk, nem lesz érdektelen egy-két adatot felsorolni. Így pl. a kohóknál 1515-ben a sáfárnak 1 frt. 25 denár volt a heti bére. Hetenként rendszeren 5 napig dolgoztak, a hatodikon volt az elszámolás. A kohó tisztviselők olvasni, írni nem tudtak; a számadásokat külön írrok vezette, ki a mellett rendszeren kémlész is volt.

A bányászatonál, 1515-ben Kreussel Lőrinc bírósága alatt kiadott egy szabályrendelet, mely a bérezéseket szabályozza. E szerint a sáfár kapott hetenként 1 frt. 25 denárt, egy bányaművelő 1 frtot, egy közönséges bányaművelő, kinek felügyelete alatt 5—6 munkás állott, 90 denárt, szakmányos vājár 70 denárt közönséges vājár 65, vājársegéd 60, vitlázó 50 denárt.

A bányatiszt (Überraiter) ki a számadásokat el-

A hús meg a szenátus.

A história nem humánus, hanem honolulus.

Honolulu tartományban,
Ez évnek nyári havában
Tanácskozás folyt javában:
Tárgya volt a marhahús,
Tartotta a szenátus.

Ősz szenátor Bardoló
Mondja, hogy az nagyon jó,
Ha marad a húsadó
Régi bérlő kezében . . .
Járjunk el a kedvében.

Másik, a bölcs Toleárd
Mondja, hogy neki nem árt
S nem is okoz semmi kárt,
Ha régi vagy új leszen,
Ki adót bérbe veszen.

Harmadik, a Krumplovicz —
Olyan szenátor-kibicz —
Mondja, hogy ez nem is vicz;
Mit törjük az agyunkat?
S gyölrjük csak magunkat!

A tollas Hengerendi
Probálja fejtegetni,
Hogy többet fog lehetni
Kapni majd az adóért,
Mit fizetnek a húsért.

De reá nem hallgatnak,
A réginek maradnak,
Előre nem haladnak. —
Régiben marad a hús
És vele a — szenátus.

Honulu tartományban
Íródott a nyár havában.

Szerkesztői üzenet. Bock János vendéglős úrnak Szklenón. A rosz sörrel közölt tréfa nem vonatkozik önre, hanem B. Jére, vagyis ha úgy tetszik Boros, Bodros, vagy Borsos Jeromosra, vagy Jonatanra. Így hát készséggel kijelentjük hozzánk intézett soraira, hogy az ön söre teljesen szodamentes, miről különben legközelebb személyesen fogunk magunknak alapos meggyőződést szerezni.

1896. évi 2052 szám.

Zsindely szállítási hirdetmény.

A szélaknai m: kir: bányahivatal (Hegybanya Hontmegye) alá tartozó üzemeknek szüksége van az 1896 év folyamán 100.000 db. zsindelyre melyet ajánlati úton beszerezni kíván;

Szállítási feltételek.

1. A szállítani vállalkozók felhivatnak, hogy 50 kros. bélyeggel ellátott írásbeli ajánlataikat zsindely mustrával ellátva lepecsételve ezen felirattal „ajánlat zsindely szállításra“ folyó évi szeptember 12-ig ezen bányahivatalnál nyujtsák be.

2. Az ajánlott árak, melyek szám és betűkkel világosan kitüntetendők — a szélaknai szertárban leadva csomagolással együtt értendők.

3. Csak a legjobb minőségű zsindelyre teendő az ajánlat és csak ily zsindely fog átvételni — meg nem felelő zsindely a vállalkozónak rendelkezésre bocsátá-

jenőrizte, 1 frt. 25 denárt, egy malomsáfár, (zúzóműnél) 1 frt. heti bért.

Megemlítendő, hogy nagyobb bányaművelésnél, hol sáfár is volt, erre volt bizva az üzem vezetése, de az ő gondját képezte a személyzet élelmezése is. Ő szolgáltatta ki az élelmi szereket és italokat, s az ezekért járó pénzüsszeget az illető béréből a bérfizetés napján levonta.

A munkások első osztályát a szakmányos ércvájárok (Lehenhauer) képezték; ezeknél meg volt határozva, hány veder (Rümpel) ércet kell termelniök 1 forintért. Voltak azután napszamos ércfejtő és napszamos köfejtő vājárok; ez utóbbiakat „B u s z h a u e r“, eknek nevezték, nem mintha talán büntetésből fejtették volna a követ, hanem azért, mert meddő közetet fejtván, bérezésük a vállalkozó terhére ment.

A bányaművelésnél nőket is alkalmaztak, és pedig többnyire az ércválasztásnál; ezeknek is bizonyos számú „Rümpel“-t kellett beszolgáltatniok a választott ércből 1 frtért.

Tévedne az, ki az akkori bányatiszterokról azt hinné, hogy ezek az üzemet vezették. A üzemvezetés kizárólag a sáfárok gondja volt; a bányatiszterek (Überraiter) a sáfárok fölött álltak, igaz, de csak mint ellenőrzők, kik az őket megbízó vállalkozó érdekeit őrizték és védték. Így volt az, hogy egy bányavállalatnál, melynél azonban több volt a vállalkozó (manapság ezt részvénytársaságnak neveznek) több Überraiter is szerepelt, kik a termeltércnek szombatontként történenni szokott felosztásánál megbízóik érdekeit őrizték.

A kezelés igen egyszerű volt. Írott betűnek nem igen volt nyoma. A napszamosoknak r o v á s u k volt, a szakmánybéreseknél a beszolgáltatott „Rümpel“-ek megszámláltattak s ezek alapján szombatontként, az illető Überraiterek jelenlétében a bérek kifizettettek és kész volt a „Raitung“, a számadás.

Hogy ily eljárás mellett az ellenőrzők minden ébersége daszára sok visszaélés történhetett, azt mondanunk is felesleges. (Folyt. köv.)

tik; ez okból az átvevő a zsindelevéig semmiféle kezességet nem vállal, még azon esetet sem véve ki, ha a zsindelevé az átvevő közben megrongáltatná.

4. A szállító köteles a 100-000 db. zsindelevé legkésőbb folyó évi szeptember hó végéig a szelákná kir. szertár kamarájába beszállítani, ha ezen szállítási időt be nem tartaná, jogában álland az alulírt bányahivatalnak a még be nem szállított zsindelevét a szállító költségére és veszélyére más vállalkozónál beszerezni és az árkülömbözetet a szállító biztosítékából fedezni.

5. A zsindelevé érték megtérítése a zsindelevé után 13 nap alatt a selmeczi m. kir. bányakerületi főpénztárnál 2% Sconto levonással eszközöltetni fog, köteles azonban a vállalkozó vállalata folytán érdembe hozott összegekről kiállított szabályszerű számlákon vagy nyugtákon a nyugtábellyeget és jogügyleti illetéket a helyegyszabályok 9. és 101. díjtételei valamint az 1881. évi XXVI. t. cz. 6. és 10 §-sai értelmében viselni és leróni.

6. Óvadékképen tartozik az ajánlattevő a felajánlott zsindelevé értékénél 10%-t készpénzben ajánlatához csatolni. Ezen óvadék a kifogástalan szállítás eszközölése után azonnal, a selmeczi m. kir. bányakerületi főpénztárnál az ajánlattevőnek kiszolgáltatják.

7. Csak ezen szállítási feltételeknek megfelelő ajánlat vétetik tekintetbe, miért is az ajánlattevő kijelenteni tartozik, hogy a pályázati hirdetményben foglalt feltételeket ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

8. A selmeczi nagytekintetű m. kir. bányagazgatóság fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok mindegyikét el is utasíthassa.

Szeláknán, 1896. évi augusztus hó 26-én.

M. kir. bányahivatal.

Felhívás!

Ezennel felhívom Banók Ferencz volt selmeczbányai népművészt, hogy a nálam egy év óta zálogban lévő hegedűjét nyolcz napon belül váltsa ki, mert különben kénytelen leszek azt eladatni.

Kelt Selmeczbányán, 1896. szept. 3.

Takáts Miklós, kereskedő.

Eladó majorság nagyszerűen berendezett tejgazdasággal.

Selmeczbányán a vasuti állomás tőzsomszédságában **eladó egy majorság**, melyhez tartozik 100 hold I-ső osztályú szántó és rét; a majorságban úri lak is van, 6 szobával, konyha és éléskamrával, cselédlakással, nagy magtárral, tej hűtésre használható jéghideg, alkalmas pinczével; a majorsághoz tartozik egy nagy juhakol, egy nagy pajta 60 drb. szarvasmarhára berendezett vasgerendázat istálló, külön hat lóra való ló-istálló, sertésólok vassodronnyal bekerített, tenyésztésre kitünően alkalmas baromfi ólok, a tágas udvar közepén forrásvíz; a majorságban vízvezeték van berendezve igen jó ivóvízzel. Ezen felül hozzátartozik egy a legjobb rendben tartott zöldes és virágos kert, egy nyári lak, melyben hideg és meleg márvány fürdő van zuhannyal, a víz melegítésére szükségelt katlanokkal és hozzátartozókkal. Ezen kívül egy berendezett szeszégető, egy munkás lakóház is e birtokhoz tartozik.

A majorság Selmeczbánya belvárostól 10 percznyi távolságban fekszik és a tehenészet, meg tejgazdaság üzésére kitünően van berendezve és felette alkalmas.

Jelenleg is naponként több mint 200 liter tej adatik el. Literje 8—10 krjával és e tej nagyon keresett. Ezen birtok a felsoroltakkal együtt 36000 frtért eladó.

Ugyanitt eladók importált pinzgauzi tiszta fejtehenek, üszök bikák, cséplő és vetőgépek, Trieor hintók, szekerek rosták stb. stb.

A ki a megkivántató tőkével bir és különösen tejgazdasággal foglalkozni kíván, az gyümölcsözőbben pénzt el nem helyeztetni, mintha ezen birtokot megveszi, mely a tejgazdasággal együtt évenként jó és kellő vezetés mellett legalább 8000 frtot jövedelmez, annál is inkább, mert Selmeczbányán a lakosság arányához képest igen kevesen foglalkoznak behatóbban racionális tejgazdasággal.

A jelenlegi tulajdonos is ezzel foglalkozik és e célra a gazdaságot minden megkivánt eszközzel felszerelte és azt berendezte, de családi körülményei miatt kívánja eladni.

Teljes, bővebbi értesítést ad Ertl Vilmos tulajdonos Selmeczbányán.

A „Selmeczbányai Hetilap“

SELMECZ- ÉS VIDÉKI

MILLENNIUM-KALAUZ.

A millennáris év alkalmából a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlatnak az alanti cégtulajdonosok üzletei:

Ács J.

A Hungaria szálló bérője. Gyönyörűen berendezett szálloda 20 vendégszobával; étterem és kávéház a legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezve. Kitünő ételek, jó természetes borok vinyei aczél- és kőbányai Dreher féle sör. Figyelmes kiszolgálás. Zóna villásreggelik 6 és 8 krért.

Backer Alajos

fényképészeti műterme és ásvány árudája saját házában.

Barth Antal

hentes üzlete a takarékpénztár tulajdonát képező u. n. Fleming-féle házban. Kapható mindig frissen s tisztán készült hentesárú, zsir, szalonna, tepertű, virsli, sertéshús stb. stb. a legkiválóbb minőségben és jutányos árak mellett.

Baumerth Gyula

a Deák-Ferencz utcában. Baumerth-féle házban lévő fűszerkereskedése.

Bock János

vendéglője Szklénón. Kitünő ételek, természetes jó borok, palaczk- és friss hordósör, előzékeny kiszolgálás. Jutányos árak. A Szklénó fürdőbe kirándulóknak különösen ajánljuk a vendéglőt.

Bogya János

a Szt-Háromság téren lévő étterme, melyben kitünő ételek, természetes jó borok, valamint kőbányai- és vinyei aczél-sör szolgáltatnak fel. A helyiség szép és tágas és a kiszolgálás kifogástalan. A városi előkelő közönség gyűlhelye.

Bukovics István

a Murgács-féle házban lévő vendéglője és meszaros üzlete, hol természetes jó bor és kitünő minőségű hús kapható.

Csiba István

vasáru-kereskedése. Különösen agyag-kályha, varrógép, érc-koporsó stb. raktára. Alapított 1840-ben.

Csernák György

czipészüzlete a Rózsa-utczába vezető lépcsők melletti saját bolti helyiségében 223/III. Mindennemű gyermek-, férfi- és női czipők mérték után divatos és tartós kivitelben, jutányos árakon készíttetnek. Javítások is elfogadottnak.

Cserny József

a régi városbáz épületében lévő szabóüzlete, a legdivatosabb kelmékkel dúsán felszerelt szövetraktár. Mindennemű férfi, gyermek, disz- és egyenruhák gyorsan jutányosan és a legszebb kivitelben készíttetnek.

Daubner János

a központi aczél-sör forráshoz czimzett vendéglője az apaczárda melletti Ertl-féle házban. Mindig frissen csapolt vinyei, kőbányai sör, természetes jó bor, izletes ételek, előzékeny kiszolgálás.

Fizély Károly

műlakatos üzlete saját házában. Alapított 1842-ben Fizély Mátyás által. Az üzlet 1873-ban ment át a jelenlegi tulajdonos birtokába. — Ajánlja ezenfelül a kertjében lévő télen-nyáron igénybe vehető meleg kádfürdőt, valamint a nyári időnyre szabad uszodáját.

Friebert Ferencz

a főtéren lévő szabóüzlete nagy, a legfinomabb és legdivatosabb kelmékkel felszerelt raktárral. Ezen üzletben diszmagyar ruhák, férfi- és gyermeköltönyök, katonai és más egyenruhák finom, izléses kivitelben és legújabb fazonban gyorsan és jutányos árakon készíttetnek.

Gasparik János

a takarékpénztár épületében lévő czipész-üzlete, melyben női, férfi és gyermekeczipők raktáron tartva dús választékban készen kaphatók.

Greguss Antal

sütőháza és a főtéren lévő bolti helyisége, melyben különféle sütemények, finom mandolák kétszersültek stb. kaphatók.

Gyurkovics András

a főtéren lévő vendéglője, hol izletes ételek, természetes, finom, ó és új borok, mindig frissen csapolt sör, szilvórium, különféle szeszes italok, (rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb. kaphatók.

Gyerk testvérek

az Akademia utcában, Schosztal-féle házban lévő szabó és czipész-üzletük. A t. vevő közönség a legpromtabb módon lesz itt el-látva kész és mérték után készült szabó és czipész árukkal.

Joerges Á. özv. és fia

Könyvkereskedése: ajánlkozik minden néven nevezhető könyv gyors beszerzésére bolti áron. — **Iroszkereskedése:** el van látva jó minőségű írószerezrel és papírral olcsó árak mellett. — **Könyvnyomdája:** minden a szakba vágó munkát gyorsan, pontosan és esinnal készit olcsó áron. Ujabb budapesti accidenz-szedő alkalmazásában. — **Alkalmi ajándék:** Selmeczi album 24 fénynyomat cartonon dobozban; ára 1 frt 60 kr. Alapított 1857-ben.

Jahn Vilmos

szabóüzlete a főtéren lévő saját házában. Dús választékban felszerelt szövetraktár. Férfi, gyermek és egyenruhák, valamint diszmagyar öltönyök gyorsan és a legszebb kivitelben készíttetnek.

Kachelmann-féle kitünő minőségű vinyei aczél-sör. Minden vendéglőben kapható.

Kachelmann Gáspár a Szent-Háromság téren saját házában lévő épület és butor-asztalos műhelye. Nagy, dús választékú butorraktára.

Krause József

templomberendezési műterme. Alapított 1890-ben. Templomberendezési munkák és templom s más festések kivitele vagy felújítása minden stýlnemben a legegyszerűbbtől a legfinomabb kiállításig. Szentek szobrai fából a legfinomabban festve és aranyozva.

Lanzauer József

a terasszon lévő nagy czipő-áruháza, dús választékban felszerelve mindennemű női, férfi és gyermek kész czipő-árukkal. Mérték után a legújabb divatu czipők gyorsan, jutányosan és tartós kivitelben készíttetnek.

Liptay László

a terasszon lévő nagy üveg áruháza rendkívüli, dús választékban felszerelve. Mindennemű üveg, porcellán, majolika, china-cziszt, nippes stb. áruit valóban érdemesen a megtekintésre.

Markus M.

czukrászata, alapított 1880. évben

Marschalkó Gyula

a terasszon lévő fűszerkereskedése és nagy bőr-, norinbergi stb. áruháza. Alapított 1860-ban.

Matz Ferencz

a főtéren lévő, legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezett fodrász-terme.

Ochtendung Ignác

a főtéren lévő boltja, melyben ásványdarabok és ásványból készült különféle emléktárgyak stb stb állanak a t. közönség rendelkezésére.

Oszvaldt Gusztáv

Szt-Háromság téren saját házában lévő sütőháza. Alapított 1807 évben (alapító: Oszvaldt Samu).

Pleva József-féle

czipész-üzlet a főtéren. Dús választékban felszerelt kész czipő-raktár. Női-, férfi- és gyermek-czipők mérték szerint gyorsan, jutányosan, a legdivatosabb szabásban, tartós kivitelben készíttetnek.

Róth Bódog

a Mihalik-féle házban lévő vendéglője. Különösen ajánlja kitünő konyháját, természetes, finom borait, mindig frissen csapolt sörét, kellemes, nyári kerti helyiségét, melyben egy tekepálya is áll a t. vendégek rendelkezésére. Előzékeny kiszolgálás.

Suhaj Péter

a Rózsa-utczába vezető lépcsők melletti üzleti házban lévő szabó-üzlete, dús választékú, szövetraktára. Készit gyorsan ponto-

san és tartósan a legdivatosabb fazon szerint mindenféle öltönyöket u. m. egyenruhákat is.

Steiner Ignác

Hodruson lévő fűszerkereskedése, melyben spiritus, különféle szeszes itelok (rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb.) a legjobb minőségben méretnek ki.

Özv. Till Dénesné

a Szőlő szállóval szemben lévő vendéglője, melyben kitünő, jó minőségű fehér és veres borok méretnek s naponként frissen csapolt sör kapható.

Tuschl Gusztáv

az alsó gyógytár mögötti czukrász üzlete. Kitünő sütemények, kávéházi italok, nyáron mindennap frissen készült fagyalt, különféle czukor emléktárgyak stb. kaphatók. A t. vendégek részére több napi és heti lap áll rendelkezésre.

Trgina Antal

a terasszon lévő hentes üzlete, melyben tiszta, izletes hentes-készítmények, kitünő minőségű zsir, szalonna, tepertű, sódar, mindig friss sertéshús, jó virsli stb. kapható.

özv. Visnyovszky Dánielné

sütőüzlete az Ocsovszky-utczában lévő Chauer-féle házban (alapított 1864. évben). Kapható mindennap kétszer friss, kitünő sütemény, kétféle kenyér stb.

Veisz Ignác

a Deák-utczában, saját házában lévő fűszer, bőr, norinbergi liszt, stb kereskedése és áruháza. Ugyanitt bármely perczben csinos bérkocsik kaphatók.

Velics György

a Deák-Ferencz utcában, saját házában lévő mézeskalácsos üzlete.

özv. Vnueskó Ferenczné

a „Kék Szőlőhöz czimzett“ nagy szállóháza. Száraz, szépen butorozott szobák, olcsó árak, előzékeny kiszolgálás, az étteremben kitünő ételek és italok.